

Anemie in de verloskundige praktijk

praktijkaart behorend bij de gelijknamige KNOV-standaard 2010

Tijdens de zwangerschap wordt het Hb gecontroleerd op de volgende momenten:

- Tijdens de eerste controle
- Rond 20 weken: indien risicogroep voor anemie
- Rond 30 weken: alle zwangeren
- 3-6 wk na start behandeling (vervolgcontrole)

Hb-referentiewaarden (p5-waarden) in mmol/l

Preconceptieel	7,5
Zwangerschap (in wk Am)	
tot en met 13	7,1
14 tot en met 17	6,8
18 tot en met 21	6,5
22 tot en met 37	6,3
vanaf 38	6,5
Postpartum (in wk)	
1-5	6,5
6	7,2

Risicogroepen met verhoogde kans op anemie in de zwangerschap (20 wk controle)

- Zwangere tieners
- Zwangere vrouwen van niet-Noord-Europese afkomst
- Vrouwen die binnen een jaar na de geboorte van een vorig kind zwanger zijn
- Zwangeren met slechte voedingsgewoonten
- Zwangere vrouwen die bekend zijn met dragerschap van hemoglobinopathie
- Vrouwen met een meerlingzwangerschap

Schema A. Eerste controle hemoglobinebepaling (referentiewaarde tot 14 wk)

Hemoglobinegehalte in mmol/l	actie
$\geq 7,1$ (p5)	<ul style="list-style-type: none"> • vervolgcontrole bij 20 weken bij risicogroepen • vervolgcontrole bij 30 weken bij alle zwangeren (inclusief risicogroepen) ga door naar schema B
$< 7,1$ (p5) maar $\geq 5,6$	MCV-bepaling Niet-Noord-Europese afkomst: HbP-bepaling ga door naar schema C
$< 5,6$	Verwijzing huisarts voor nadere diagnostiek

Schema B. Vervolgcontrole hemoglobinebepaling bij 20 of 30 weken

zwangerschapsduur	hemoglobinegehalte in mmol/l	actie
20 weken	$\geq 6,5$ (p5)	vervolgcontrole Hb bij 30 weken
30 weken	$\geq 6,3$ (p5)	geen verdere vervolgcontrole meer nodig
20 weken	$< 6,5$ (p5)	MCV- bepaling ga door naar schema C
30 weken	$< 6,3$ (p5)	MCV- bepaling ga door naar schema C
Gehele zwangerschap	$< 5,6$	Verwijzing huisarts voor nadere diagnostiek

Schema C. Aanvullende diagnostiek d.m.v. MCV-bepaling bij een laag Hb

MCV-gehalte (in fL)	actie
80-100	Geen verdere vervolgcontrole Hb meer nodig (hemodilutie)
70-80	Ijzerebreksanemie: schrijf ijzermedicatie voor ga door naar schema D
< 70	Verwijzing huisarts voor nadere diagnostiek, cave HbP
≥ 100	Verwijzing huisarts voor nadere diagnostiek, cave Vit B12/foliumzuurdeficiëntie

Schema D. Vervolgcontrole na 3-6 weken ijzersuppletie

vergelijking met vorige Hb-bepaling	actie
Hb gestegen en $\geq$ p5	6 weken onderhoudsdosering: 1 tablet ferrofumaraat 200 mg, om de dag
Hb gestegen maar nog < p5	Controleren therapietrouw Voortzetting ijzermedicatie Opnieuw Hb-controle na 3-6 weken
Hb gezakt of gelijkgebleven	Bij adequate inname: verwijzing huisarts voor nadere diagnostiek

D

Schema E. Preconceptiezorg

- Bepaal het Hb bij vrouwen die één of meer risicofactoren voor anemie hebben.
- Veronderstel een ijzerebreksanemie bij een te laag Hb (< 7,5 mmol/l)
Schrijf 1 tablet ferrofumaraat 200 mg per dag voor, voor een periode van 6 weken
- Verwijs in alle gevallen de vrouw met anemie naar de huisarts
- Bespreek de mogelijkheid van dragerschapdiagnostiek naar HbP met vrouwen van niet-Noord-Europese afkomst

E

Schema F. Hemoglobinecontrole tijdens de postpartumperiode

Indicatie Hb-controle	Hb	Actie
Einde kraambed; bij fluxus zonder ingezette behandeling	< 6,5 mmol/l	Start ijzermedicatie en controle na 6 weken
Controle ingezette behandeling, 3-6 weken na start ijzerbehandeling in zwangerschap of kraambed	< p5	Verwijzing huisarts
	$\geq$ p5	Onderhoudsdosering 6 weken
Bij de nacontrole 6 weken post partum wanneer de vrouw: - op dat moment nog (een onderhoudsdosis) ijzertherapie heeft; - postpartum is behandeld in verband met een fluxus	< 7,2 mmol/l, maar gestegen	Continueren behandeling en na 3-6 weken een Hb-controle bij de huisarts.
	< 7,2 mmol/l, niet gestegen	Indien therapietrouw adequaat: Verwijzing huisarts voor verdere diagnostiek
	$\geq$ 7,2 mmol/l	Stoppen behandeling

F

Verwijzing voor verdere diagnostiek naar de huisarts

- Bij een Hb van < 5,6 mmol/l
- Bij een MCV van < 70 fL of een MCV $\geq$ 100 fL
- Indien iemand niet reageert op ijzertherapie
- Onderzoek naar (dragerschap van) hemoglobinopathieën

Medicatie

- 1 tablet ferrofumaraat 200 mg (1 x 65 mg elementair ijzer)
- Inname vóór de maaltijd
- Bij gastro-intestinale klachten: inname ná de maaltijd of dosering verminderen

Hemoglobinopathie (dragerschap)

Bepaal bij zwangeren die bekend zijn als drager van HbP en een laag Hb/MCV hebben, eerst een serumferritine alvorens te behandelen met ijzermedicatie.

Zwangeren die bekend zijn met dragerschap van HbP worden gesuppleerd met foliumzuur 0,5 mg/dag.